การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียนวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning

เบญจลักษ์ พงศ์พัชรศักดิ์
Benjalak Pongpatcharasak

โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Secondary)

Corresponding author, e-mail: benjalak42@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียนวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Custer Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวน 30 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning ใช้แผนการวิจัยแบบ One Group Pretest - Posttest Design และการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ t-test for Dependent Sample ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ผ่านระบบ E – Learning มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียนวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมผ่านระบบ E – Learning มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ชุดแบบฝึกทักษะการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม E – Learning

Development of academic achievement and creative thinking ability with a set of study skills exercises Social Studies of Grade8 students via E-Learning system.

Abstract

This research was aimed to study Development academic achievement and creative thinking ability with a set of study skills exercises Social Studies of Grade8 students via E-Learning system.

The sample group of this study was 30 Grade8 students in the semester 1 of the 2019 academic year at Srinakharinwirot University Demonstration Prasarnmit School taught by using study skills exercises Social Studies of Grade8 students via E-Learning system using one group of Pre-Test and Post- Test Design. The data were analysed by T-Test Dependent Sample.

The results of the study indicated that: 1) Those Grade8 approached by study skills exercises Social Studies of Grade8 students via E-Learning system had their higher Post-Test achievement on social studies than pre-test with significance of .01 2) They also had their higher post-test ability in than pre-test with significance of .01.

Keywords: creative thinking ability, A set of study skills exercises Social Studies, E-Learning system.

บทนำ

ตลอดระยะเวลากว่า 20 กว่าปีที่ผ่านมาระบบการศึกษาของสังคมไทย ได้เข้าสู่การเปลี่ยนแปลงมากมาย เพื่อให้สอดรับต่อการเปลี่ยนของสังคมโลกในปัจจุบัน ซึ่งการเรียนรู้จากอดีตที่จากเดิม การเรียน จะมีครูผู้สอน เป็นศูนย์กลางทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนนั้น ขาดทักษะในการพัฒนาทางความคิด และไม่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้รับจากระบบทางการศึกษา ไปสู่เป้าหมายของชีวิตในสังคมได้เต็มศักยภาพ ปัจจุบันการศึกษาของสังคมไทย ได้เข้าสู่การเปลี่ยนแปลง และเน้นการพัฒนาทางการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียน โดยเปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอนที่เคยเป็นศูนย์กลางทางการเรียนรู้นั้น เปลี่ยนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนเองอย่างเต็มที่โดยให้มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบของ Active Learning ปัจจุบันโลกของเราเข้าสู่ยุคโลกาภิวัฒน์ยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมากมาย ทำให้เรื่องราวต่าง ๆ ของทั่วโลก สามารถรับรู้ได้ทั่วถึงกันได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เราตระหนักได้ว่าเทคโนโลยีมีส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนในทุก ๆ ภาคส่วนของสังคม รวมไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาและการปรับหลักสูตรทางการเรียนรู้เพื่อตอบโจทย์ การเรียนรู้ในยุคศตวรรษ ที่ 21 [1] การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ให้ตรงกับผู้เรียนได้สูงสุดนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องปรับตัวและเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอีกต่อไป ครูจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาความรู้อย่างตลอดเวลา และหาแนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งพัฒนาการศักยภาพให้เกิดขึ้นต่อตัวผู้เรียน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องทำการหาแนวทางคิดค้น รูปแบบการสอน ตลอดจนความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มกระบวนการการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและได้ฝึกการพัฒนาการทางความคิด ควบคู่กับการหาแนวทางการสอนใหม่ๆให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและด้วยหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน 2551 [2] มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามสมรรถนะ ทางความสามารถในการคิดถือเป็น

ส่วนหนึ่งที่มีความจำเป็นและสามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน เพื่อรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน [3] การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนนั้นก็ถือเป็นอีกสมรรถนะหนึ่ง ที่มีความสำคัญและครูผู้สอนจำเป็นจะต้องพัฒนาทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้ผู้สอนจำเป็นจะต้องตระหนักถึงความสำคัญนั้นก็คือมุ่งการสร้างกระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลายและนำเทคโนโลยีมามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น อีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญของการนำเทคโนโลยีมามีส่วนช่วยในการสร้างกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนนั้นก็คือการพัฒนาการของเทคโนโลยีในปัจจุบันสามารถนำมามีส่วนร่วมทั้งในส่วนของเครื่องมือช่วยสอน และเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนทัศนคติทางการเรียนรู้ระหว่างครูและผู้เรียนได้ รวมไปจนถึง นำไปใช้ในกระบวนการส่งงานของนักเรียน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการเป็นตัวช่วยในการวัดและการประเมินผลทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อีกด้วย[4] ซึ่งระบบ E–Learning เป็นรูปแบบการเรียน อีกวิธีการสอนหนึ่งที่สามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาความรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ ด้วยวิธีการการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กซทราเน็ต หรือ ทางสัญญาณโทรทัศน์ หรือ สัญญาณดาวเทียม (Satellite) เป็นต้น และด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และสภาวการณ์ของรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้หลากหลาย ดังนั้นการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม ๆ อาจจะมิสามารถที่จะนำสู่การพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้เท่าที่ควรนั้น อีกทั้งความเป็นโลกในยุคโลกาภิวัฒน์ในปัจจุบันที่สามารถเชื่อมโยงโลกเข้าหากันได้ใกล้ขึ้น และทุกอย่างก็สามารถสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว[5] ดังนั้นรูปแบบการสอนและการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันก็ต้องปรับตัวและปรับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับภาวการณ์ของโลกที่ได้มีการเปลี่ยนแลงไป ซึ่งระบบ E-Learning ก็เป็นอีกรูปแบบการสอนหนึ่งที่ผู้วิจัยมีความสนใจ ที่นำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในภาวการณ์ของโลกในยุคปัจจุบัน[6] ซึ่งการนำระบบ E-Learning มาใช้ในในการประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นสามารถทำได้หลากหลาย อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer-Assisted Instruction) การสอนบนเว็บ (Web-Based Instruction) การเรียนออนไลน์ (On-line Learning) การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม หรืออาจ อยู่ในลักษณะที่ยังไม่ค่อยเป็นที่แพร่หลายนัก เช่น การเรียนจากวิดีทัศน์ ตามอัธยาศัย (Video On-Demand) การนำรูปแบบการสอนในระบบ E-Learning นำมาใช้ประกอบการการจัดการเรียนรู้ด้วย ชุดแบบฝึกการเรียนรู้ ก็ถือได้ว่าเป็นอีกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถจะเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นได้ [7]

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ ด้วยชุดแบบฝึกการเรียนรู้ เรื่องลักษณะทางกายภาพยุโรป วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E– Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Team
3. เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมผ่านระบบ E – Learning มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวน 30 คน จากนักเรียนทั้งหมด 90 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยการเจาะจง จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวน 30 คน

รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยแบบการทดลองขั้นต้น (Pre-experimental Design) โดยศึกษากลุ่มทดสองกลุ่มเดียว One Group Pretest-Posttest Design

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้ชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมผ่านระบบ E–Learning

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams (จำนวน 2 แผน / 4 คาบเรียน)

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม (แบบตัวเลือกปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 15 ข้อ)

3. แบบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือวัดความคิดสร้างสรรค์ รูปแบบ B ของ Torrance, E. Paul. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษาเป็นสื่อ (Thinking Creatively with Words) มาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนโดย ประกอบด้วย 3 กิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การตั้งคำถาม โดยให้นักเรียนตั้งคำถามจากคำที่กำหนดมาให้ ให้มากที่สุด และคำถามที่ตั้งนั้นต้องมีความหมาย และน่าสนใจ (5 นาที)

กิจกรรมที่ 2 การนึกประโยชน์ใช้สอย โดยให้นักเรียนบอกถึงประโยชน์ของสิ่งที่กำหนดมาให้ว่าสามารถนำไปใช้ทำอะไรได้บ้างที่น่าสนใจ และแปลกแตกต่างออกไปไม่ซ้ำกัน (5 นาที)

กิจกรรมที่ 3 การใช้เส้น โดยให้นักเรียนวาดภาพโดยต่อเติมจากเส้นคู่ขนาน จำนวน 20 คู่ พร้อมตั้งชื่อภาพที่ต่อเติมให้สื่อความหมายกับภาพ เน้นการตั้งชื่อภาพให้น่าสนใจ น่าตื่นเต้น และ แปลกใหม่แตกต่างไม่ซ้ำกัน (10 นาที)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศาสนาและวัฒนธรรม และแบบทดสอบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และบันทึกผลการสอนไว้เป็นคะแนนสอบก่อนเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ดำเนินการทดลองสอนโดยแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ในเนื้อหาที่กำหนดโดยใช้เวลาในการทำวิจัย 4 คาบเรียนคาบละ 45 นาที

3. หลังจากการเสร็จสิ้นการทดลอง ทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) ครั้งโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์เป็นข้อสอบชุดเดิมอีกครั้ง

4. ตรวจผลจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมผ่านระบบ E – Learning โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E–Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	SD	t	P
ก่อนเรียน	30	6.77	1.23	11.15**	0.00
หลังเรียน	30	9. 63	1.58		

จากตารางที่ 1 พบว่า หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการจัดการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	SD	t	P
ก่อนเรียน	30	113.47	18.61	9.56**	.000
หลังเรียน	30	142.37	13.81		

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังได้รับการการการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams นักเรียนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบE – Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ซึ่งผลการวิจัย พบว่า หลังได้รับการจัดการเรียนรู้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams โดยออกแบบชุดแบบฝึกทักษะการเรียนเพื่อนำมาใช้เป็น "สื่อหลัก" ในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อหลักได้ตลอดเวลา สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยผู้สอนสามารถตรวจสอบการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเรียนรู้ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ได้ทั้งในขณะดำเนินการสอนและสามารถตรวจสอบได้ว่าผู้เรียนเข้าถึงสื่อการเรียนเพื่อทบทวนความรู้บ่อยครั้งแค่ไหน จากการที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาผ่านรูปแบบการสอนแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams นอกจากนี้ Microsoft Teams ได้รับการออกแบบและพัฒนาบนพื้นฐานของความต้องการที่หลากหลายและนำเอาความสามารถของโปรแกรมต่าง ๆ ที่ไมโครซอฟท์พัฒนาขึ้นเข้ามารวมไว้ด้วยกัน โดยเฉพาะโปรแกรมสำหรับการประชุมทางไกล ช่วยให้การเรียนการสอนบนห้องเรียนเสมือนจริงดำเนินไปได้ อีกทั้งมีฟังก์ชั่นบันทึกการประชุมออนไลน์ ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกสำหรับการใช้ทบทวนบทเรียนย้อนหลัง มีกระดานไวท์บอร์ดให้ทุกคนในชั้นเรียนได้ร่วมกันแชร์ความรู้ ความเห็น และประสบการณ์ต่าง ๆ ได้ มีระบบปฏิทินเพื่อการนัดหมายล่วงหน้า ซึ่งจะทำงานโดยอัตโนมัติตามที่กำหนดเวลานัดหมายไว้ มีระบบจดบันทึก (One Notes) แยกเป็นสัดส่วน ทั้งของผู้สอนและผู้เรียน และสามารถติดตั้งโปรแกรมอื่น ๆ ตามความต้องการ หรือตามความถนัดและจำเป็นต่อการใช้งานของผู้สอน รวมไปถึงมีระบบการสั่งการบ้าน ระบบการตรวจงานมอบหมาย รวมไปถึงระบบการบันทึกผลการเรียน อีกทั้งยังสามารถติดตามประวัติการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างสะดวก ประกอบกับระหว่างการจัดการเรียนการสอนนอกจากผู้วิจัยจะใช้ชุดฝึกทักษะการเรียนเป็นสื่อหลักแล้ว ผู้วิจัยยังได้เลือกใช้เครื่องมือใน Microsoft Teams เช่น กระดานไวท์บอร์ด เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือวิพากษ์ประเด็นการเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนด ซึ่งผู้สอนกระตุ้นให้ทุกคนในชั้นเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้ผู้เรียนสามารถได้รับการพัฒนาทางการเรียนรู้จึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ ชาวโพธิ์ และคณะ [7] ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ โดยใช้ Microsoft Teams ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนรู้สูงขึ้นจากการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ โดยผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมต่อรูปแบบการจัดการ เรียนรู้รายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ โดยใช้ Microsoft Teams ที่ระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

<u>ข้อเสนอแนะทั่วไป</u>

1. ก่อนการทำการทดลอง ควรทำความเข้าใจร่วมกันกับนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก่อนการดำเนินการสอน

2. ผู้วิจัยควรทำการทดลองการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ก่อนทำการ ทดลองอย่างน้อย2-3 ครั้ง เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนเครื่องมือที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอีกทั้งจำเป็นจะต้องตรวจสอบผลงานและเสนอแนะข้อคิดแก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมั่นใจและมีกำลังใจในการเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรนำ การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกทักษะการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผ่านระบบ E – Learning รูปแบบ ONLINE ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ใช้กับนักเรียนที่มีระดับความสามารถ ต่างกัน โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน เพื่อจะได้ทราบว่าการการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มใดมากที่สุด หรือสามารถใช้ได้กับทุกกลุ่ม

2. ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ ไปใช้กับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมกับสาระอื่น ๆ ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 3เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ กับการจัดการเรียนรู้โดยรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบการใช้ปัญหาเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวก 6 ใบ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ประจำปีงบประมาณ 2562 สัญญาวิจัยเลขที่ 579/2562 และขอขอบคุณอาจารย์ศรินทร จี้เพ็ชร อาจารย์สรรชัย โสมนัสวงศ์วานิช อาจารย์นนทรี พรมมี ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษางานวิจัยในครั้งนี้ ที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเกี่ยวกับงานวิจัยอย่างเอาใจใส่เป็นอย่าง

เอกสารอ้างอิง

[1] ทิศนา แขมมณี. (2550). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[2] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). แนวทางการจัดการจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

[3] ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2551.การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพริ้นติ้ง.

[4] ขรรค์ชัย คงเสน่ห์ และคณะ. (2546). พัฒนาการและทิศทางของ e-learning ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน.

[5] จันทร์สุดา งามชัด. (2551). *การออกแบบบทเรียน online สำหรับ e-Learning ตามมาตรฐาน IMS*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

[6] พนิดา หนูทวี. (2560, มกราคม-เมษายน). ความต้องการในการใช้งาน e-learning ในการเรียนการสอนของนักศึกษาและอาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*. 11(24): 1-11.

[7] ธนวัฒน์ ชาวโพธิ์, ภัทรพล เสริมทรง, สุขชัย วงษ์จันทร์ และสุทิน เลิศสพุง. (2563, พฤศจิกายน-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ โดยใช้ Microsoft Teams. *Journal of Modern Learning Development* . 5(6) : 261-274